

2020-07-30
I2020/02024/DF

Infrastrukturdepartementet

Myndigheten för digital förvaltning
851 02 Sundsvall

m.fl.

Uppdrag att möjliggöra lösningar för individen till kontroll och insyn av data om individen

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Arbetsförmedlingen, E-hälsomyndigheten, Myndigheten för digital förvaltning och Skatteverket att i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget genomföra en omvärldsanalys och ta fram ett koncepttest som visar hur individens möjligheter till insyn och kontroll över de data om individen som finns hos offentlig sektor, och i förlängningen även de data om individen som finns hos privat sektor, kan öka.

Resultatet av uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 1 juni 2021.

Närmare om uppdraget

Med data om individen avses i det här uppdraget data som klassas som personuppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning.

Med kontroll avses i huvudsak digitala möjligheter att för individen begära ut, begära rättelse, radering och begära överföring av data till och från den aktör som har den. Kontroll kan till exempel också innebära att individen genom digitala verktyg ska kunna avsluta överföring av individens data från en aktör till en annan eller att individen kan peka ut från vilken källa viss data ska hämtas. Med insyn avses att individen på ett lättöverskådligt och samlat

sätt ska kunna visualisera eller på annat sätt förstå vilken typ av data som finns om individen, hos vilken organisation datan finns och för vilka ändamål de samlas in samt på vilken legal grund de behandlas där.

Arbetsförmedlingen, E-hälsomyndigheten, Myndigheten för digital förvaltning och Skatteverket ska genomföra en omvärldsanalys med syfte att undersöka om och i förekommande fall hur organisationer så som Europeiska unionen, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling eller Förenta nationerna arbetar med koncept för att stärka individens möjlighet att ha insyn och kontroll över data om individen. Myndigheterna ska analysera utvecklingen och arbete som gjorts i Finland och Sverige på området. Då myndigheterna anser det vara relevant kan arbete i andra stater analyseras. I förekommande fall ska analysen visa på vilka rättsliga, tekniska och finansiella utmaningar samt lösningar som de aktörer som arbetet med nämnda koncept stött på och använt sig av. Nöjdhetsindex eller liknande mått över användarnas upplevelse ska då de finns redovisas. Omvärldsanalysen ska inriktas på att visa på förvaltningsgemensamma och sektorsövergripande möjligheter.

Utifrån omvärldsanalysen ska myndigheterna ta fram ett koncepttest (eng. *Proof of Concept*) på en eller flera lösningar som skulle kunna tillämpas förvaltningsgemensamt i svensk offentlig förvaltning för att individen med digitala verktyg ska få ökad insyn och kontroll över de data om individen som finns hos offentlig sektor. I utvecklingen av koncepttestet ska myndigheterna särskilt ta hänsyn till informationssäkerhetsfrågor, sekretessfrågor och EU:s dataskyddsförordnings bestämmelser. Arbetsförmedlingen ansvarar för att leda det tekniska arbetet och utvecklingen av koncepttestet. Myndigheten för digital förvaltning ansvarar för den övergripande samordningen av uppdraget.

Mycket av de data som finns om individen finns i dag hos privat sektor. I uppdraget ska myndigheterna därför resonera kring möjligheterna att möjliggöra för individen att med digitala verktyg få ökad kontroll och insyn i de data om individen som finns hos privat sektor. Lösningen eller lösningarna som tas fram inom uppdraget bör därmed om så är möjligt även fungera för integration med privat sektor. Myndigheterna ska i denna del av uppdraget föra dialog med relevanta privata aktörer.

Myndigheterna ska göra en värdering av lösningen eller lösningarna utifrån kostnadseffektivitet samt ett genomförbarhetsperspektiv på lång och kort sikt. Myndigheterna ska också resonera om vilka förutsättningar som behövs för att ytterligare öka individens möjlighet till kontroll och insyn. Vid behov ska myndigheterna förtydliga behovet av rättsliga, finansiella och tekniska förutsättningar för att lösningen eller lösningarna ska kunna införas.

Uppdraget ska i den mån det är möjligt utgå från de livshändelser som tas upp bilaga II förordningen om en gemensam digital ingång (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012).

Myndigheterna ska ta hänsyn till arbete som görs på EU-nivå utifrån meddelandet från Kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om En EU-strategi för data (COM(2020) 66) och andra kommunikationer som rör datahantering. Särskilt bör myndigheterna bevaka utvecklingen och användningen av digitala plånböcker och självägande digitala identiteter (eng. *self sovereign identity*) utifrån detta uppdragets syfte.

Myndigheterna får lämna förslag på utredningar och nya uppdrag. Med undantag för koncepttestet, som myndigheterna kan redovisa på ett lämpligt sätt, ska uppdraget redovisas skriftligt.

Myndigheterna ska för uppdragets genomförande föra en dialog med de myndigheter som deltar i Uppdrag att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte (I2019/03306/DF, I2019/01036/DF (delvis), I2019/01361/DF (delvis), I2019/02220/DF).

Myndigheterna ska inhämta synpunkter från Datainspektionen.

Skälen för regeringens beslut

Offentlig och privat sektor behandlar stora mängder data om individer. Behandlingen sker normalt med stöd i författning eller avtal. Ofta har offentlig sektor inte bara en rätt utan också en skyldighet att behandla data om individen. För individen kan det dock upplevas som svårt att överblicka och få insyn i den information som olika aktörer har om individen. I många

fall har individen också begränsade möjligheter att exempelvis på ett enkelt sätt digitalt påvisa felaktiga data eller att begära att data från en aktör ska överföras till en annan aktör.

EU:s dataskyddsförordning ger den vars personuppgifter behandlas vissa rättigheter. Bland annat ger förordningen rätt att få ut ett registerutdrag, det vill säga information om vilka personuppgifter som behandlas och på vilket sätt de behandlas, liksom rätt att begära att personuppgifter raderas eller att data överförs från en aktör till en annan (dataportabilitet). Med detta uppdrag kan möjligheterna till sådana åtgärder förbättras och stärkas genom att åtgärderna kan underlättas med stöd av till exempel digitala verktyg och eller standardiserade gränssnitt, vilket ofta saknas i dag.

Den Europeiska kommissionen har i sin strategi för data anført att stora värden kan nås genom att individen får ökad kontroll över sin data. Samtidigt skriver kommissionen att verktygen för att möjliggöra detta är i sin linda. Regeringen anser att det är viktigt att stärka individens möjligheter att kunna ha insyn och kontroll över data som rör individen. Med detta uppdrag kan Sverige ta viktiga steg inom området.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Sumbat Daniel Sarkis

Likalydande till

Arbetsförmedlingen

E-hälsomyndigheten

Skatteverket

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/L4 och Å

Socialdepartementet/FS/HSP

Finansdepartementet/BA och S3

Utbildningsdepartementet/F

Näringsdepartementet/EIN

Arbetsmarknadsdepartementet/A/SB

Infrastrukturdepartementet/D